

18 e trefaldighet

Psalmer: 65, L119a, 583, 280, 15, L160

Texter: Ords 8:32-36, Apg 5:27-32, Matt 13:44-46

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Låt oss be!

Himmelske Fader, lär oss idag hur vi ska tjäna dig genom att tjäna varandra, och framför allt hedra vår far och mor. Vi tackar dig för att du sänt din Son Jesus Kristus för att visa oss hur du vill att vi ska lyda dina bud, och sedan rena oss från alla våra synder med sitt offer. Lär oss att som förlättna Guds barn börja på nytt och älska dig och våra medmänniskor. Amen.

Vi har nu kommit fram till det fjärde budet i vår predikoserie över buden, trosartiklarna och Herrens bön i katekesen. I de tre första buden lär Gud oss hur vi ska förhålla oss till honom.

I det första budet lär vi oss att vi ska frukta och älska Gud över allting annat hela vårt liv och hela tiden sätta vår förtröstan till honom.

I det andra budet lär vi oss att vi inte ska missbruka Guds heliga namn i samband med lögn och bedrägeri eller något annat slags ont. Istället ska vi använda det till att ära och tacka Gud och till det bästa för våra medmänniskor.

I det tredje budet lär vi oss att hålla oss till Guds ord så att alla våra handlingar och hela vårt liv rättar sig efter det.

Efter dessa följer så de bud som handlar om vårt förhållande till vår nästa. Och det första och främsta lyder: *Du ska hedra din far och mor*. Det är själva befallningen. Sedan finns det ett löfte fogat till detta bud: *så att det går dig väl och du får leva länge på jorden*. Det finns löften som är kopplade till alla buden men på detta sätt blir detta bud särskilt markerat. Vi ska komma till löftet lite senare. Först ska vi tala om själva befallningen.

Med denna befallning har Gud gett uppgiften att vara far och mor en särskild värdighet. Han vill att vi inte bara ska älska våra föräldrar, på samma sätt som vi ska älska vår nästa som oss själva, utan vi ska även hedra dem. Det innebär något mer än att älska. Det innebär att Gud vill att vi ska vara ödmjuka och visa vördnad för våra föräldrar. Det Gud kräver börjar i hjärtat och får sitt uttryck i våra ord och handlingar. Gud vill att vi vördar dem i våra hjärtan så att det märks i våra handlingar hur mycket vi uppskattar och värderar dem.

Nu är det vanligt, främst bland tonåringar, att de börjar skämmas för sina föräldrar inför sina kompisar eller andra människor. Det är också vanligt att vuxna barn börjar anklaga sina föräldrar för deras fel och brister. Men även om ens föräldrar har många fel och brister så är de ändå de föräldrar som Gud gett. Det är också Gud som förklarat sin vilja med detta bud. Därför ska föräldrarnas uppförande och fel inte hindra barnen att visa den aktning som budet kräver. Barnen ska inte fokusera på föräldrarnas personlighet eller hurdana de är utan istället tänka på att det är Guds vilja som har inrättat familjen på detta sätt, att barnen ska älska och hedra sina föräldrar. Gud har befallt oss att leva efter den ordningen.

När budet kräver att vi ska hedra vår far och mor innebär det att vi i våra hjärtan ska värdera dem högt. Och att vi värderar dem högt märks i våra ord och gärningar. Det innebär att vi ska vara hövliga och inte tala häftigt eller anklagande till dem eller tränga oss på med krav. Det innebär att vi med våra krafter och ägodelar ska hjälpa dem när de är gamla eller sjuka. Gud vill att vi ska dela med oss av allt till våra föräldrar, inte bara villigt utan med ödmjukhet och vördnad så att vi hedrar dem med vad vi gör och säger.

Budet är en gåva till oss som befriar oss från mycket falsk och fåfång gudskyndighet. Det handlar inte om att dra sig undan i stillhet för meditation, undvika viss mat eller dryck, klä sig på ett visst sätt, vara sysslolösa en viss dag eller någon annan yttre ordning. Sådant kan människor syssla med utan att bry sig om vad Gud befallt i det fjärde budet. Vi glömmer alltför ofta att det är Guds bud och en gudomlig lära. Och när vi tänker på vem som gett befallningen så förstår vi också att de som lever efter den måste vara heliga människor. Ett barn som lyder sina föräldrar kan med gott samvete komma inför Gud för det har gjort de goda gärningar som Gud själv befallt. Men de som följer påhittade levnadsregler kan aldrig med gott samvetet komma inför Gud, inte heller de som anstränger sig på alla sätt för att vara goda människor men som föraktar sina föräldrar.

Det är Gud som ger oss buden och säger hur vi ska leva. Och eftersom han bara vill oss väl och befäller vad som är bäst för oss, så kan ingen människa komma med något bättre än vad Gud befäller i sina bud. Så om du vill ära Gud och leva ett gott liv så börjar det med detta, att hedra far och mor. Näst efter de första tre buden som gäller vårt förhållande till Gud så är det fjärde budet det främsta. Om man vill hålla Guds bud och låta hans vilja få råda så är det föräldrarnas ord och vilja som gäller mer än allt annat, förutsatt att de själva lyder Gud och att deras vilja inte strider mot de första buden. För den helige Ande har sagt att man måste lyda Gud mer än människor.

Det är Guds ord och bud som avgör om en gärning är god, om den är viktig och meningsfull. När vi nu har Guds bud så kan vi tacka Gud för denna gåva, och att vi blivit utvalda till att tjäna honom på det sätt som han befallt. Därför ska vi gärna göra som Gud befallt och hedra våra föräldrar, och betrakta det som en viktig och meningsfull uppgift eftersom Gud lärt oss att leva så. Men den som inte vill göra det kan inte ha ett gott samvete inför Gud och samlar på sig den ena olyckan efter den andra.

Det är därför tillståndet i världen är som det är, fast många klagar på det och inte är nöjda med det. Men det är konsekvensen av att varken unga eller gamla vill underordna sig och visa respekt, varken för sina föräldrar eller lagar och ordningar i samhället. Den ene dåren uppfostrar den andre, och så som de själva levt fortsätter deras barn att leva efter dem. Och Guds straff med alla slags olyckor och elände, träffar inte bara enskilda, familjer, utan också hela samhällen och länder.

Vi är skyldiga att hela livet visa tacksamhet för allt det goda vi fått av våra föräldrar. Men djävulen, som har världen i sitt våld, använder sin list för att barnen ska glömma allt det goda de fått av sina föräldrar. Ja, han kan till och med få oss att glömma Gud och att det är Gud som försörjer, skyddar och bevarar oss och ger oss allt gott både till kropp och själ. Vi förargas så lätt och börjar klaga när det händer något dåligt. Och då är det lätt att glömma allt gott som Gud har gett oss under våra liv. Och på samma sätt handlar vi mot våra föräldrar. När det händer något dåligt eller när barnen tror att de blivit åsidosatta så glömmen de allt gott de tagit emot från sina föräldrar. Men det fjärde budet ger en påminnelse om att vi fått vår kropp och våra liv från våra föräldrar. Vi har blivit försörjda och uppfostrade av dem och utan våra föräldrar så hade vi inte överlevt.

Ett viktigt tillägg till budet som borde motivera oss att leva efter det är löftet som Gud tillfogat när han säger: *så att det går dig väl och du får leva länge på jorden*. Lydnad för detta bud kommer att leda till vårt bästa, så att vi kan leva ett tryggt liv och få alla goda gåvor och välsignelser från Gud. Med att "leva länge" menar Skriften inte bara att uppnå hög ålder utan också att man ska få allt som hör till ett liv där det går oss väl. Det är till exempel god hälsa, hustru och barn, allt man behöver rent fysiskt, fred, goda samhällsförhållanden och annat sådant. Utan det kan man inte leva ett gott liv och utan dessa gåvor kan livet inte fortsätta särskilt länge.

I anslutning till budet ska vi också nämna respekten för de som är valda att styra och bestämma i samhället, rikets styrelse och myndigheter. Deras makt att styra och bestämma i samhället härleds från den rätt föräldrarna har att bestämma över sina barn. Konsekvenserna av lydnad och olydnad är desamma. Den som håller lagar och

förordningar och vill vara en god samhällsmedborgare, lever efter Guds vilja och får ett gott liv. Men den som lever kärlekslöst och laglöst och föraktar och strävar emot överheten har ingen välsignelse att vänta. Det finns bara varningar för straff knutet till ett sådant handlingsätt.

Världen är full av trolöshet, vanära, elände och mord. Det beror på att människan vill vara din egen herre. Alla vill slippa att ha någon över sig, ingen bryr sig om någon annan, och var och en gör som han själv tycker. Därför straffar Gud den ena skurken med den andra. Och till viss del drabbas alla av detta onda. Vi känner alla till våra egna olyckor. Och vi klagar ofta över trolöshet och orättvis behandling. Men vi blundar för att vi själva ofta förtjänar våra straff. Ofta betar vi oss som om vi inte vill ha de välsignelser som Gud lovat dem som lever i lydnad för hans bud. Därför får vi som vi vill, nämligen både bekymmer och olycka. Men eftersom Gud trots allt också låter mycket gott hända oss, finns det tydligen en del gudfruktiga människor kvar som har sin gläjde i Guds bud. Och när de blir välsignade så som Gud lovat så kommer det alla till del.

Men budet har också en annan sida. Budet gäller också föräldrarna och överheten. Föräldrar ska inte vara ansvarslösa och försumliga gentemot sina barn. Överheten ska inte vara tyrannisk, eller döma och styra godtyckligt. Överheten ska samvetsgrant styra till folkets bästa. Gud har med det fjärde budet gett värdighet och makt till föräldrarna och överheten för att de ska tänka på att de är skyldiga Gud lydning. Föräldrarna ska utföra sin uppgift omsorgsfullt och troget. De ska inte bara försörja sina barn utan framför allt fostra dem till Guds ära. Föräldrarna ska tänka på att de en dag ska stå till svars inför Gud för hur de skött sin uppgift.

Det räcker inte med att bara samla ägodelar och pengar till barnen. Gud kan mycket väl försörja dem och ge dem allt de behöver utan oss. Han har gett oss förtroendet att ha barn för att vi ska uppfostra dem och leda dem enligt hans vilja. Annars skulle han ju inte ha något behov av fäder och mödrar. Han vill att barnen av sina föräldrar ska lära sig vad det innebär att vara en ansvarsfull far eller mor för att de i sin tur ska fostra sina barn i gudsfruktan och ge vidare nyttig kunskap.

När vi som föräldrar eller som barn jämför våra liv och våra handlingar med Guds vilja i det fjärde budet så blir det klart för oss att vi inte alltid hedrat våra föräldrar eller fostrat våra barn så som han vill. På det sättet visar det fjärde budet våra synder. Men vi behöver för den skull inte vara rädda för den dag vi ska stå till svars inför Gud. Vi har inget att berömma oss av men vi har en Frälsare. Lukas 2:a kapitel om Jesus som tolvåring lär oss att han följde sina föräldrar ner till Nasaret och det heter att han alltid var lydig mot dem. Jesus frälste oss genom att fullkomligt hålla det

fjärde budet i vårt ställe. Gud tillräknar oss hans lydnad som vår egen. Skriften lär oss också att vi är helgade genom att Jesu Kristi kropp blev offrad en gång för alla. Jesus frälste oss genom att dö som ett offer för våra synder.

Det fjärde budet visar oss nu hur vi som frälsta och förlåtna Guds barn ska tacka och ära honom. Det heter i Efesierbrevets 6:e kapitel: *Tjäna villigt som i gör när ni tjänar Herren och inte människor.* Fjärde budet visar oss hur Gud vill att vi ska tacka honom för hans godhet genom att hedra, tjäna och lyda våra föräldrar och alla som är satta att bestämma över oss. Amen.

Låt oss be!

Vi tackar dig Jesus för att du frälste oss genom att uppfylla alla bud på ett fullkomligt sätt i vårt ställe och till slut också rena oss från våra synder med ditt blod. Ge oss en god vilja och en attityd som är välbehaglig för dig så att vi av hjärtat med kärlek visar heder och uppskattning mot våra föräldrar och dem du satt att styra över oss. Bevara oss så att djävulen inte lurar oss att missköta vår uppgift. Amen.